

Betfröbeställning inför 2010

Du har nu möjlighet att komplettera din betfröbeställning till sådden 2010. Beställ frö som motsvarar din betkvot vid normalskörd.

Sortlistan

Två nya sorter har tillkommit på sortlistan inför fröbeställningen våren 2010.

På de kommande sidorna beskriver vi de viktigaste sortegenskaperna för att du skall kunna välja rätt sort för dina förutsättningar.

Fullständiga försöksresultat hittar du på NBRs hemsida, www.nordicbeet.nu.

Av sorterna Rosalinda och Mixer finns begränsad tillgång frö. Skulle någon sort ta slut är det först till kvarn som gäller.

Hur du beställer

Alla odlare beställer via vår hemsida www.sockerbetor.nu under Personlig odlarservice.

Beställningen startar den 11 januari och avslutas den 22 januari. På hemsidan finns information om hur beställningen går till.

OBS! På grund av Gaucho betning kan inget frö tas i retur efter avslutad sådd.

Välkommen med din beställning senast den 22 januari 2010!

Sortvalsråd

1. Ta först hänsyn till eventuella jordburna sjukdomar

I riskområden för **Rhizomania** bör tolerant sort (RZ) väljas, oavsett om smitta hittats på gården eller ej. Eventuell oupptäckt smitta kan annars kosta mycket i skörd.

Vid problem med **Aphanomyces** är **Nexus, Plexus, Rasta, Sophia, Mixer** och **Theresa** de sorter som visat sig ha bättre motståndskraft än övriga sorter.

För fält med konstaterade **Nematodproblem**:

- **Julietta** och **Theresa** är nematodtoleranta och ger bra skörd även på nematodsmittad mark. Dessa uppföröker nematoder mindre än vanliga sorter och bör väljas där det finns två eller flera ägg per gram jord. Nematodtoleranta sorter ger oftast skördeökningar på **över tio procent** eller mer under dessa förhållanden.
- Sorterna **Plexus, Nexus** och **Angus** har viss nematodtolerans, troligtvis beroende på snabb och kraftig rotutveckling under början av växtsäsongen. Dessa bör väljas där det finns mindre än två ägg per gram jord med god vattenhållande förmåga. Ger oftast skördeökningar på **upp till tio procent**. Sorterna uppföröker nematoder lika mycket som vanliga sorter.

2. Prioritera sedan sorter med jämn skörd, snabb uppkomst och jämn plantetablering

Plantetablering

De senaste åren har uppkomstförhållandena varit bra och alla sorter har gett bra plantantal i försöken. Sorter som kommer upp snabbt ger jämna bestånd med jämnstora betor.

Jämn skörd

Det är viktigt att sockerskörden är **både hög och jämn** över åren – tabellen visar sorternas relativt för respektive år.

Sockerskörd

(Årsvisa relativt mot mätarsorter)

	2007 Opta Sapporo Zanzibar	2008 Rasta Jesper Sapporo	2009 Rasta Gunilla Nexus
Angus	103	105	101
Gunilla	112	105	100
Jenny	107	102	101
Julietta	97	95	97
Klaxon	106	104	102
Mixer	111	105	105
Nexus	115	103	99
Plexus	108	101	97
Rasta	109	103	100
Rosalinda	115	108	109
Sophia	111	101	100
Theresa	104	95	91

3. Andra viktiga odlingsegenskaper

Rotform och renhet

En bra rotform innebär en slät beta med grund roffåra. En sådan beta är lätt att på ett skonsamt sätt få ren från jord, utan att i onödan skada betan. På så sätt får man dels mindre rensförluster i fält, dels mindre sockerförluster i stukan.

Betans växtsätt har stor praktisk betydelse vid upptagningen.

- Lågt växande betor är svåra att ta upp och blasta väl, och får därför lätt dåliga renheter under besvärliga förhållanden, men blir det frost när betorna står kvar i marken är de mindre utsatta.
- Högt växande betor, särskilt de som har liten blast, är å andra sidan mer utsatta om det blir frost när betorna står kvar i marken.

Bladsvampssjukdomar

För att minimera skördeförluster från bladsvampangrepp är det viktigt både att välja sorter med bra motståndskraft, och att behandla mot bladsvamp efter behov.

Ramulariaangreppen har varit små de senaste åren, därför vet vi inte mycket om de nyaste sorternas motståndskraft.

Stocklöpningsresistensen

Stocklöpningstrycket har varit litet de senaste åren, därför vet vi inte mycket om de nyaste sorternas känslighet för stocklöpning

Sortlista

Angus (NT)/RZ

- Stabil skördenivå
- bra rotform
- bra motståndskraft mot mjöldagg
- bra motståndskraft mot betrost
- viss nematodtolerans

Gunilla

- hög sockerskörd
- hög sockerhalt
- lågt växtsätt
- mycket bra motståndskraft mot mjöldagg
- känslig för betrost

Jenny RZ

- bra etablering
- bra rotform

Julietta NT/RZ

- bra etablering
- mycket bra rotform
- lågt växtsätt
- bra motståndskraft mot betrost
- nematodtolerant

Klaxon RZ

- stabil skördenivå
- mycket bra rotform

Mixer RZ

- hög sockerskörd
- bra etablering
- bra rotform
- bra motståndskraft mot betrost
- Aphanomycestolerant

Nexus (NT)/RZ

- hög sockerskörd
- bra etablering
- bra motståndskraft mot mjöldagg
- Aphanomycestolerant
- viss nematodtolerans

Plexus (NT)/RZ

- Bra etablering
- bra rotform
- högt växtsätt - ej sen skörd
- bra motståndskraft mot mjöldagg
- känslig för betrost
- Aphanomycestolerant
- viss nematodtolerans

Rasta RZ

- hög sockerhalt
- bra rotform
- bra motståndskraft mot mjöldagg
- Aphanomycestolerant

Rosalinda RZ

- mycket hög sockerskörd
- bra etablering
- mycket lågt växtsätt
- mycket bra motståndskraft mot mjöldagg
- bra motståndskraft mot betrost

Sophia RZ

- lågt växtsätt
- mycket bra motståndskraft mot mjöldagg
- känslig för ramularia
- känslig för betrost
- Aphanomycestolerant

Theresa NT/RZ

- mycket hög sockerhalt
- låg renhet
- mycket lågt växtsätt
- nematodtolerant
- bra motståndskraft mot mjöldagg
- bra motståndskraft mot betrost
- Aphanomycestolerant

Försöksresultat 2007-2009

(Totalt 15 försök utförda av SBU, NBR och SLU)

Sort	Plantantal 1000-tal/ha	Polsocker Skörd ton/ha	Polsocker Skörd Rel.	Socket- halt %	Ren- het %
Medel mätare*	98,3	14,6	100	18,30	92,3
Rosalinda	101,3	15,4	105	18,29	92,3
Mixer	101,4	14,9	102	18,24	92,3
Nexus	100,5	14,7	101	18,28	92,4
Gunilla	99,1	14,7	100	18,31	92,3
Rasta	95,3	14,5	99	18,33	92,4
Klaxon	97,7	14,5	99	18,03	92,6
Sophia	99,0	14,5	99	18,17	92,1
Jenny	100,8	14,4	98	18,00	92,4
Angus	97,0	14,3	98	18,20	92,0
Plexus	100,8	14,2	97	17,90	92,2
Theresa	98,2	13,5	92	19,06	90,4
Julietta	100,5	13,4	92	17,97	92,3
Minsta "säkra" skillnad	1,9	0,4		0,2	0,5

*medel mätare är ett genomsnitt av sorterna Rasta, Gunilla och Nexus

Betningar

Insektsbetningar

Gauchobetning (60 g imidaklopid/enhet) finns på alla sorter. Gaucho ger ett långvarigt skydd även mot bladlöss.

Svampbetning

Allt frö betas dessutom med **TMTD + Tachigaren**, vilket ger ett bra grundskydd mot rotbrandssvampar.

Fröåtgång

(enheter/hektar)

Antal frön/m	Frö- avstånd (cm)	48 cm rad- avstånd	50 cm rad- avstånd
4,5	22	0,94	0,90
5	20	1,04	1,00
5,5	18	1,15	1,10

Fröpriser

Fröpriset varierar mellan sorterna, specialsorter och nyare sorter är generellt dyrare.

Sort	Jan 2010 kr/enhet
Angus	1 989
Gunilla	1 713
Jenny	1 993
Julietta	2 100
Klaxon	1 754
Mixer	1 898
Nexus	2 056
Plexus	2 011
Rasta	1 805
Rosalinda	2 040
Sophia	1 916
Theresa	2 347

Betfröet betalas genom räntefritt avdrag på höstens betlikvid. Nordic Sugars ansvar för eventuella fel och brister hos betfröet är till högst 90% av frökostnaden.